Paragrafın İskeleti

Beceri: Çözümleme

Ad Soyad: Sınıf / No: Tarih:

Beceri kutusu

Çözümlemek, bir metni **parçalarına ayırıp** bu parçaların birbirine nasıl bağlandığını görmektir: sorun, neden, çözüm, sonuç ve bunları bağlayan sözcükler.

1 Metni cümlelerine ayır.	2 Her cümlenin görevini belirle (sorun, neden, çözüm, sonuç, örnek).	3 Cümleleri bağlayan sözcükleri bul (bu yüzden, ancak, örneğin...).	4 Metnin planını çıkar.

Kantindeki Plastik Dağı

(1) Okulumuzun kantininde her gün yüzlerce plastik bardak ve pipet kullanılıyor. (2) Bu atıkların çoğu geri dönüşüm kutusuna değil, sıradan çöpe atılıyor. (3) Çünkü kantinin yanında yalnızca tek bir çöp kutusu bulunuyor ve geri dönüşüm kutusu bahçenin öbür ucunda kalıyor.

(4) Öğrenci meclisi bu sorunu çözmek için iki öneri sundu. (5) İlk öneriye göre kantinin yanına renkli geri dönüşüm kutuları konacak. (6) İkinci öneriye göre ise öğrenciler kendi mataralarını getirdiğinde içecekler daha ucuza satılacak.

(7) Uygulamanın ilk ayında kantinden çıkan plastik çöp neredeyse yarıya indi. (8) Ancak bazı öğrenciler matara getirmeyi hâlâ unutuyor. (9) Bu nedenle meclis, sınıflara “Mataranı unutma!” afişleri asmaya karar verdi.

1 **Numaralı cümlelerin metindeki görevini yaz (sorun, neden, çözüm, sonuç, yeni sorun...).**

Cümle	Görevi
(1)–(2)	
(3)	
(5)–(6)	
(7)	
(8)	
(9)	

2 **“Çünkü”, “Ancak” ve “Bu nedenle” sözcükleri cümleler arasında hangi ilişkileri kurmuştur?**

3 **Metnin planını oklarla göster. (Örnek: Sorun →..)**

4 **Numaralanmış cümlelerden hangisinde sorunun nedeni açıklanmıştır?**

A) 3 **B)** 1

C) 5 **D)** 7

5 **(8) numaralı cümle metinde hangi görevi üstlenmiştir?**

A) Çözümün tam olarak işe yaradığını gösterir. **B)** Uygulamada ortaya çıkan yeni bir aksaklığı belirtir.

C) Sorunun nedenini açıklar. **D)** Öneriyi ilk kez sunar.

Kendini değerlendir

☐ Çözümleme becerisinin adımlarını uygulayabildim.

☐ Cevaplarımı metinden bir kanıtla destekledim.

☐ Zorlandığım bir yer oldu: .....

Paragrafın İskeleti — Cevap Anahtarı

1. (1)–(2) Sorun • (3) Neden • (5)–(6) Çözüm önerileri • (7) Sonuç • (8) Yeni sorun/aksaklık • (9) Yeni çözüm
2. Çünkü: neden bildirir • Ancak: karşıtlık/sınırlama getirir • Bu nedenle: sonuç bildirir
3. Sorun → Neden → Çözüm önerileri → Sonuç → Yeni sorun → Yeni çözüm
4. A
5. B

Açık uçlu sorulardaki cevaplar örnektir; öğrencinin metne dayalı ve gerekçeli yanıtları kabul edilmelidir. Bu çalışma kâğıdındaki beceri, dahicocuk.tr Beceri Atölyesi'nde sade anlatım, çözümlü örnek ve kısa testlerle ayrıca çalışılabilir.